

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Forma Ivramenti Baronvm, Civitatvm, aliorumque Domino Papæ danda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

mus, non solum propter quendam nobilem quam tradidit, sed propter alias causas multiplices quas, cum sint notoriae, supervacuum credimus enarrare. Hugonem etiam ferum castaldum ipsius Roncelini seu bajulum excommunicavimus nominatum, & omnes qui ei sicut ipsius castaldo vel bajulo de cetero responderent. Multos alios quoque nobiles & burgenfes Massilienses sententia eadem ligavimus, qui dictum Roncelinum in sua iniquitate defendunt. Civitatem Massiliensem similiter ac totam aliam terram Roncelini praedicti ecclesiastico suppositimus interdicto pro eo quod eundem Roncelinum de monasterio per violentiam extraxerunt, & ipsum in sua malitia & pertinacia manentenerunt, huc usque ejus dominium tanto tempore sustinentes. Item pro eo quod violentiam quam hominibus Montispestulani & peregrinis

tam in rebus quam in personis idem fecerat Roncelinus non prohibuerunt, cum possent. Pro eo etiam quod ea quae statuta fuerant apud sanctum Agidium pro quiete ac statu totius provinciae noluerunt sicut aliae civitates & castra jurare. Praefatus etiam Dominus Abbas de consilio omnium Praelatorum Ecclesiae qui fuerant in exercitu congregati, Consules & Consiliarios Tolofanos excommunicationis sententia inuodavit & totam civitatem ecclesiastico suppositus interdicto pro eo quod haereticos & credentes, quorum ibi est maxima multitudo, noluerunt cum rebus suis ad arbitrium tradere signatorum. Haec ideo, pater sancte, vestris auribus duximus intimanda, ut si forsitan aliqui praedictorum ad praesentiam vestram miserint vel accesserint, de his quae acta sunt circa eos sciatis plenius veritatem.

FORMA IVRAMENTI BARONVM, CIVITATVM, aliorumque locorum Domino Papa danda.

CAP. I. **I**N nomine Domini. Anno pontificatus Domini Innocentij Papae III. duodecimo, xlv. Kal. Julij. Nos Consules villae sancti Agidij de consensu & voluntate Domini Raymundi Comitis Tolofani praecise juramus super sancta Dei evangelia manu tacta tibi magistro Miloni Domini Papae Noratio, apostolice sedis Legato, quod bona fide, sine omni malo ingenio, & sine omni fraude, consulemus & operam dabimus pro posse nostro quod dictus Dominus Comes tam per se quam per successores suos super iis omnibus pro quibus fuit excommunicatus, quae videlicet exponuntur in forma secundum quam ipse antequam abolveretur juravit, pareat omnibus mandatis Ecclesiae, & quod ea in perpetuum servet, ita ut si quod illorum non fecerit vel contraverit manifeste, nos ei nullum consilium vel auxilium seu obsequium per nos vel per homines sive amicos nostros aliquatenus impendemus, scientes ex hoc ipso dicti Comitis delicto absolutos nos esse a fidelitate, si qua vel servitio illi ullo modo tenebamur. Immo quousque plene paruerit, faciemus contra ipsum pro posse nostro quicquid Romana Ecclesia vel ejus nuntius sive Legatus nobis mandaverit faciendum; non obstantem fidelitate vel jure aliquo vel servitio, si quo ipsi ullo modo tenebamur; a quo tam tu quam dictus Comes nos absolvistis & absolvetis, si forte ipse, ut dictum est, contra praecpta quae sibi facta sunt vel fuerint venerit manifeste. Tunc etiam pro jure sive servitio, si quod in villis nostri consulatus & Ecclesiae sancti Agidij, scilicet in villa de Seura & de Staggello & de sancta Columba & de Speirano & de toto territorio Camarinnani, & in aliis, si qua sunt, quae ipsa villa sancti Agidij habere dinoscitur, fidelitatem Romanae Ecclesiae faciemus, ipsam eidem fideliter & perpetuo servaturi. Item stratas publicas securas servabimus, & faciemus per totum nostrum districtum inviolabiliter observari. Item pedagia seu guidagia vel exactiones aliquas a transcurrentibus per stratas vel etiam per flumina nullatenus accipiemus, nisi quae vel quas antiqua Regum vel Imperatorum concessione constiterit nos habere. Item Ecclesias omnes & domos religiosas in nostro districtu tam

in villa quam extra in plenaria servabimus libertate, videlicet quod ab eis exactiones aliquas seu tallias nullatenus exigemus, & defunctis earum Abbate vel aliis rectoribus, ipsas vel domos earum nullo modo spoliabimus, nec administrationi earum seu custodiam occasione alicujus consuetudinis vel aliqua alia, nisi forte rogati ab Abbate vel Capitulo, nos immiscebimus, sed omnia sine diminutione aliqua defunctorum successoribus reserventur, & electioni Abbatis vel alterius rectoris Ecclesiae faciendae per nos vel per quancunque aliam personam nos nullatenus immiscebimus, nec aliquam violentiam faciemus vel impedimentum praestabimus quo minus electio canonice ac libere celebretur. Item pacem seu treugam, sicut nobis injunctum fuerit, bona fide observabimus. Item si Abbas vel Capitulum vel alia persona ecclesiastica nobis aliquos haereticos nominaverit vel credentes, vel per nosmetipsos cognoscere poterimus aliquos haeresim praedicare vel facere conventicula aliqua, ipsos persequemur secundum legitimas sanctiones, & eorum bona infiscabimus. Haec autem omnia singulis annis per manus Abbatis nostri successores nostros jurare faciemus. Si quis autem haec jurare noluerit, ipsum tamquam haereticum habebimus manifestum, nec ejus iudicium sive auctoritas vigorem in aliquo fortietur.

CAP. II. **E**Go Vvillimus de Balcio Princeps Aurascensis pro animae meae remedio & progenitorum meorum omnibus Ecclesiis & domibus religiosis sitis in meo districtu immunitatem secundum statuta canonum & plenissimam libertatem concedo, ita videlicet quod albergarias, procuraciones, vel exactiones quascunque seu tallias nullo unquam tempore per me vel per alios requiram in eis, & requirentes sive postulantes pro posse meo fideliter coeetbebo. Defunctis etiam earum Episcopis vel rectoribus aliis, ipsas vel domos earum per me vel per alium nullo modo spoliabo, nec administrationi earum seu custodiam occasione alicujus consuetudinis vel aliqua alia me nullatenus immiscebo, sed sine diminutione aliqua defunctorum successoribus reserventur. Electioni etiam Episcopi vel alterius rectoris Ecclesiae faciendae per me

vel per quamcunque aliam personam me nullatenus immiscebo, nec aliquam violentiam faciam vel impedimentum præstabo quò minus electio canonicè ac liberè celebretur. Præterea possessiones omnes & jura Ecclesiarum, si quæ injustè defuncto, eis relicto pleno jure. Insuper promitto quòd omnia jura Ecclesiarum & domorum religiosarum, sicut decet catholicum Principem, in præfato meo districtu totis viribus protegam & defendam. Si quis autem contra præfatam immunitatem & libertatem à me indultam Ecclesiis & aliis domibus religiosis venire præsumperit, ipsum pro posse meo viriliter coercere. Istam autem concessionem & promissionem feci apud sanctum Egidium anno pontificatus Domini Innocentij Papæ III. duodecimo, xlii. Kal. Julij, ad mandatum & exhortationem magistri Milonis Domini Papæ Notarij apostolicæ sedis Legati.

CAP. III.

IN nomine Domini. Anno pontificatus Domini Innocentij Papæ III. duo decimo, xlii. Kal. Julij. Nos Consules Nemaufenses de consensu & voluntate Domini Raymundi Comitis Tolosani præcisè juramus super sancta Dei evangelia manu tacta tibi magistro Miloni Domini Papæ Notario A. S. L. quòd bona fide, sine omnimodo ingento, & sine omni fraude, consulimus & operam dabimus pro posse nostro quòd dictus Dominus Comes tam per se quam per successores suos super iis omnibus pro quibus fuit excommunicatus, quæ videlicet exponuntur in forma secundam quam ipse antequam absolveretur juravit, pareat omnibus mandatis Ecclesiæ, & quòd ea in perpetuum servet, ita ut si quod illorum non fecerit vel contra venerit manifestè, nos ei nullum consilium, vel auxilium, seu obsequium per nos vel per homines seu amicos nostros aliquatenus impendamus, scientes ex hoc ipso dicti Comitis delicto absolutos nos esse à fidelitate si qua vel servitio illi ullomodo tenebamur. Immo quousque plenè paruerit faciemus contra ipsum pro posse nostro quicquid Romana Ecclesiæ vel ejus nuntius sive Legatus nobis mandaverit faciendum, nonobstante fidelitate vel jure aliquo vel servitio, si quo ipsi ullomodo tenebamur, à quo tam tu quam dictus Comes nos absolvistis & absolvitis, si fortè ipse, ut dictum est, contra præcepta quæ sibi facta sunt vel fuerint venerit manifestè. Tunc etiam pro jure sive servitio, si quod in villis & castris nostri consulatus & ipsa civitate habere dinoscitur, fidelitatem Romanæ Ecclesiæ faciemus, ipsam eidem fideliter & perpetuò servaturi. Item stratas publicas securas servabimus & faciemus per totum nostrum districtum inviolabiliter observari. Item pedagia seu guidagia vel exactiones aliquas à transeuntibus per stratas vel etiam per flumina nullatenus accipiemus, nisi quæ vel quas antiqua Regum vel Imperatorum concessione constiterit nos habere. Item Ecclesias omnes & domos religiosas in nostro districtu tam in civitate quam extra in plenaria servabimus libertate, videlicet quòd ab eis exactiones aliquas seu tallias nullatenus exigemus, & defunctis earum Episcopo vel aliis rectoribus, ipsas vel domos earum nullo modo spoliabimus, nec administrationi earum seu custodiæ occasione aliqujus consuetudinis vel aliqua alia, nisi fortè ro-

gari ab Episcopo vel Capitulo, nos immiscebimus, sed omnia sine diminutione aliqua defunctorum successoribus referentur, & electioni Episcopi vel alterius rectoris Ecclesiæ faciendæ per nos vel per quamcunque aliam personam nos nullatenus immiscebimus, nec aliquam violentiam faciemus vel impedimentum præstabimus quò minus electio canonicè ac liberè celebretur. Item pacem seu treugam, sicut nobis injunctum fuerit, bona fide observabimus. Item si Episcopus vel Capitulum vel alia persona ecclesiastica nobis aliquos hæreticos nominaverit vel eredentes, vel per nosmetipsos cognoscere poterimus aliquos hæresim prædicare vel facere conventicula aliqua, ipsos persequemur secundam legitimas sanctiones, & eorum bona inmiscbimus. Hæc omnia singulis annis per manus Episcopi nostri successores nostros faciemus jurare. Si quis autem hæc jurare noluerit, ipsum tanquam hæreticum habebimus manifestum, nec ejus judicium sive auctoritas vigorem in aliquo fortietur.

IN nomine Domini. Anno pontificatus Domini Innocentij Papæ III. duodecimo, xli. Kal. Julij. Ego Milo Domini Papæ Notarius A. S. L. tibi Vvillielmo Porcellæ sub debito præfati juramenti præcipio ut mainadas nullo inquam tempore habeas. Item ut Judæos ab omni administratione publica vel privata removeas omnino, & nullo unquam tempore eos ad eandem vel ad aliam restituas, nec alios Judæos ad administrationem aliquam assumas, nec eorum consilio contra Christianos utaris. Item ut Ecclesias incastellatas ad arbitrium dioecanorum Episcoporum dirnas, vel reserves si quas duxerint reservandas; quæ & dioecanis Episcopis vel aliis Ecclesiarum Prelatis, ad quos pertinere noscuntur, tradantur, & ab eis perpetuò possideantur. Item præcipio ut Ecclesias & domos religiosas in plenaria libertate conferres, videlicet quòd in eis albergarias, vel procuraciones, aut exactiones quascunque nullatenus exigas vel percipias, & defunctis earum Episcopis vel aliis rectoribus, ipsis nullo modo spolis, nec administrationi earum seu custodiæ occasione aliqujus consuetudinis vel aliqua alia te immisceas, sed omnia sine diminutione aliqua eorum successoribus referentur, & electioni Episcopi vel alterius rectoris Ecclesiæ faciendæ per te vel per quamcunque aliam personam te nullatenus admisceas, nec aliquam violentiam facias vel impedimentum aliquod præstes quò minus electio liberè ac canonicè celebretur. Item præcipio ut pedagogiorum seu guidagiorum exactiones penitus dimittas, nisi quas Regum vel Imperatorum concessione probaveris te habere, nec dimissa pedagia seu guidagia deinceps resumas. Item pacem seu treugam secundum quòd tibi injunctum fuerit observes. Item ut de te conquerentibus secundum meum vel alterius Legati vel judicis delegati arbitrium justitiam facias. Item præcipio ut stratas publicas securas serves.

IN nomine Domini. Anno duodecimo pontificatus Domini Innocentij Papæ III. vii. Kal. Julij. Nos Consules & Consiliarij Anrafcenses de consensu & voluntate Domini Vvillielmi de Baucio Principis nostri præcisè juramus super sancta Dei evangelia

evangelia manu tacta tibi magistro Miloni Domini Papae Notario, apostolicae sedis Legato, quod bona fide, sine omni malo ingenio, & sine omni fraude contulerimus & operam dabimus pro posse nostro quod Raymundus Comes Tolofanus tam per se quam per successores suos super iis omnibus pro quibus excommunicatus fuit, quae videlicet exponuntur in forma secundum quam ipse antequam absolvetur juravit, pareat omnibus mandatis Ecclesiae, & quod ea in perpetuum servet, ita ut si quod illorum non fecerit vel contra venerit manifeste, nos ei nullum consilium vel auxilium seu obsequium per nos vel per homines vel amicos nostros aliquatenus impendamus, immo quousque paruerit plenè, faciemus contra ipsum pro posse nostro quicquid Romana Ecclesia vel ejus nuntius vel Legatus nobis mandaverit faciendum. Item stratas publicas securas servabimus & faciemus per totum districtum inviolabiliter observari. Item pedagia seu guidagia vel exactiones aliquas à transeuntibus per stratas vel etiam flumina nullatenus accipiemus, nisi quae vel quas antiqua Regum vel Imperatorum concessione constiterit nos habere. Item Ecclesias omnes & domos religiosas in nostro districtu tam in civitate quam extra in plenaria servabimus libertate, videlicet quod ab eis exactiones aliquas seu tallias nullatenus exigemus, & defunctis eorum Episcopo vel aliis rectoribus, ipsas vel domos earum nullo modo spoliabimus, nec administrationi earum seu custodiae occasione alicujus consuetudinis vel aliqua alia, nisi forte rogati ab Episcopo vel Capitulo, nos immiscebimus, sed omnia sine diminutione aliqua defunctorum successoribus reserventur, & electioni Episcopi vel alterius rectoris Ecclesiae faciendae per nos vel per quamcumque aliam personam nos nullatenus immiscebimus, nec aliquam violentiam faciemus vel impedimentum praestabimus quò minus electio canonicè ac liberè celebretur. Item pacem seu treugam, sicut nobis injunctum fuerit, bona fide observabimus. Item si Episcopus vel Capitulum vel alia persona ecclesiastica nobis aliquos haereticos nominaverit vel credentes, vel per nos ipsos cognoscere poterimus aliquos haeresim praedicare vel facere conventicula, ipsos persequemur secundum legitimas sanctiones, & eorum bona omnia iniscabimus. Haec omnia singulis annis per manus Principis nostri praedicti successores nostros faciemus jurare. Si quis autem haec jurare noluerit, ipsum tamquam haereticum habebimus manifestum, nec ejus iudicium sive auctoritas vigorem in aliquo fortietur.

blica vel privata penitus in meo removebo districtu, nec illos vel alios unquam ad aliquam administrationem assumam. Ecclesias incastellatas secundum mandatum dioecesanum Episcopi destruiam, vel ei restituiam, nec aliquas de cetero incastellabo vel incastellatas retinebo. Ecclesias in plena libertate servabo. Et confiteor quod pro his omnibus observandis & aliis, si qua mihi praecpta fuerint, ut dictum est; castrum meum de Rosilone vobis nomine Romanae Ecclesiae tradidi, quod neque vobis neque custodibus ejusdem castri per me vel per aliam quamcumque personam auferam vel auferi faciam, immo si ab aliquo fuerit ablatum, pro posse meo ad recuperandum illud & restituendum vobis vel custodibus qui pro tempore fuerint dabo operam bona fide. Volo etiam ut idem castrum meis sumptibus custodiat. Haec omnia, sicut supra scripta sunt, bona fide observabo. Sic Deus me adjuvet & haec sancta Dei evangelia.

IN nomine Domini. Anno duodecimo pontificatus Domini Innocentij Papae III. vi. Non. Julij. Nos Episcopus, Decanus, Vicarius, & ceteri Canonici Valentini praesens juramus super sancta Dei evangelia tibi magistro Miloni Domini Papae Notario apostolicae sedis Legato quod si Raymundus Comes Tolofanus tam per se quam per successores suos super iis omnibus pro quibus fuit excommunicatus, quae videlicet exponuntur in forma secundum quam ipse antequam absolvetur juravit, non paruerit omnibus mandatis Ecclesiae, vel ea in perpetuum non servaverit, vel contra ipsa vel aliquod illorum venerit manifeste, ei nullum consilium vel auxilium seu obsequium per nos vel per amicos seu homines nostros aliquatenus impendamus, immo quousque plenè paruerit, faciemus contra ipsum pro posse nostro quicquid Romana Ecclesia vel ejus nuntius sive Legatus nobis mandaverit faciendum. Item stratas publicas securas servabimus & faciemus per totum nostrum districtum inviolabiliter observari. Item pedagia seu guidagia vel exactiones aliquas à transeuntibus per stratas vel etiam per flumina nullatenus accipiemus, nisi quae vel quas antiqua Regum vel Imperatorum concessione constiterit nos habere. Item pacem seu treugam, sicut nobis à Legato vel nuntio Romanae Ecclesiae injunctum fuerit, bona fide observabimus, & faciemus nostros homines observare pariter & jurare. Item haereticos & credentes seu receptores & fautores eorum prout poterimus persequemur, eorum bona omnia, ubi potestatem habebimus, iniscantes. Et haec omnia facimus unversos cives nostros & alios homines jurare, & faciemus tam eos quam successores eorum in posterum, prout melius poterimus, observare.

IN nomine Domini. Anno ab incarnatione Domini MCCI. IV. Idus Julij. Ego Milo Domini Papae Notarius A. S. L. vobis G. Aidemari & Lamberto Dominis de Montilio sub debito praestiti juramenti praecipio ut pedagia seu guidagia in toto vestro districtu tam in terra quam in aquis nullo unquam tempore accipiatis, nisi quae antiqua Regum vel Imperatorum concessione probaveritis vos habere. Item praecipio ut pacem seu treugam, secundum quod vobis injunctum fuerit, A a a

IN nomine Domini. Anno pontificatus Domini Innocentij Papae III. duodecimo, v. Non. Julij. Ego Artaudus de Rosilo juro tibi magistro Miloni Domini Papae Notario, apostolicae sedis Legato, quod quicquid Dominus Papa vel tu seu nuntius alius vel Legatus ejus mihi de pedagijs seu guidagijs tam in terra quam in aquis dimittendis praecperit, bona fide observabo. Similiter stratas publicas securas servabo. Item pacem seu treugam, secundum quod mihi injunctum fuerit, jurabo & tenebo. Item haereticos vel credentes pro posse meo persequar, & eorum bona ubi potero occupabo. Iudaeos ab administratione pu- Tom. II.

observetis, & faciatis à vestris hominibus observari pariter & jurati. Item præcipio ut de vobis conquerentibus secundum meum vel alterius Legati vel judicis delegati seu ordinarij arbitrium justitiam faciatis. Item præcipio ut stratas publicas securas servetis, & cruce signatos tam in eundo quam in redeundo pro posse vestro ab omnibus defendatis. Item præcipio ut eos quos Episcopi vel alij Clerici vobis hæreticos nominabunt & receptatores vel fautores aut credentes eorum tamquam hæreticos & puniatis per bonorum infestationem & alijs secundum legitimas sanctiones. Item præcipio ut Ecclesias & domos religiosas in libertate plenaria conservetis, videlicet quod in eis albergarias, procuraciones, vel exactiones quasunque seu tallias nullatenus exigatis vel percipiat, & defunctis earum rectoribus, ipsas nullo modo spoliatis, nec administrationi earum seu custodiæ occasione alicujus consuetudinis vel alia vos immisceatis, sed omnia sine diminutione aliqua defunctorum successoribus reserventur, & electioni rectoris Ecclesiæ faciendæ per vos vel per quemcumque aliam personam vos nullatenus immisceatis, nec aliquam violentiam faciatis vel impedimentum præsteris quò minus electio canonicè ac liberè celebretur. Item præcipio ut Iudæos ab administratione publica vel privata removeatis omnino, & nullo unquam tempore eos ad eandem vel ad aliam restituatis, nec alios Iudæos ad administrationem aliquam assumatis, nec eorum consilio contra Christianos utamini. Item præcipio ut Ecclesias incastellatas ad arbitrium dioecesanorum Episcoporum ditatis, vel etiam reservetis si quas duxerint reservandas; quas ipsis dioecesanis Episcopis tradatis, vel alijs Ecclesiarum Prælati ad quos pertinere noscuntur, ut perpetuò possideantur ab eis. Item præcipio ut si Comes Tolosanus tam per se quam per heredes suos contra præcepta quæ sibi facta sunt vel sient in posterum super iis omnibus pro quibus fuit excommunicatus, quæ videlicet exponuntur in forma secundum quam ipse antequam absolveretur juravit, venerit manifestè, vos nullum consilium vel auxilium seu obsequium per vos vel per vestros homines seu amicos ei aliquatenus impendatis, immo quousque plenè paruerit, faciatis contra ipsum pro posse vestro quicquid Romana Ecclesia vel ejus nuntius sive Legatus mandaverit faciendum. Item præcipio ut per vos vel vestros homines vel aliam quamcumque personam consilium vel opem non detis ut mutationes vestre, quas modò facio per Vivariensem Episcopum nomine Romanæ Ecclesiæ custodiri, eidem vel custodibus ejus vel alijs qui pro tempore fuerint auferantur, & si fortè aliquò casu eis ablata fuerint, modis omnibus quibus poteritis laborabitis ut recuperentur & restituantur eisdem. Item præcipio ut homines de Montilio faciatis Vivariensi Episcopo fidelitatem pro custodia munitiorum secundum voluntatem ipsius jurare, & pro expensis quas in munitioribus vestris Montilij custodiendis fecerit, cum eas à vobis petierit, secundum suum arbitrium ei etiam antequam factæ fuerint, si voluerit, satisfaciatis. Item præcipio ut si fortè per vos vel heredes vestros contra supradicta vel aliquod prædictorum aliquando veneritis manifestè, jus omne quod habet Ecclesia Romana in Monti-

lio & ejus pertinentiis in ipsius potestate sine contradictione aliqua penitus dimitatis, ita quod Dominus Papa per se vel Legatum suum disponat & faciat de castro illo sicut decreverit faciendum. Similiter tibi G. Aidemari præcipio ut si fortè, ut dictum est, per te vel heredes tuos contra supradicta veneris manifestè, jus omne quod habes in castro de Rochamaura Vivariensi Episcopo qui pro tempore fuerit penitus sine aliqua questione dimitas, sicut tu ipse, quando mihi jurasti, te ad hoc obligasti spontanea voluntate.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi. Anno ejusdem incarnationis M C C I X. IX. Kal. Augusti, anno pontificatus Domini Innocentij Papæ III. duodecimo. Nos Consules Montispessulani juramus super sancta Dei evangelia manu tacta tibi magistro Miloni Domini Papæ Notario A. S. L. de mandato & auctoritate tua quòd bona fide, sine omni malo ingenio, & sine fraude, consulemus & operam dabimus pro posse nostro quòd Dominus Raymundus Comes Tolosanus tam per se quam per heredes suos super iis omnibus pro quibus fuit excommunicatus, quæ videlicet exponuntur in forma secundum quam ipse antequam absolveretur juravit, pareat omnibus mandatis Ecclesiæ, & quòd ea in perpetuum servet, ita ut si quod illorum non fecerit, vel contravenit manifestè, nos ei nullum consilium vel auxilium seu obsequium per nos vel per homines sive amicos nostros aliquatenus impendemus, immo quousque plenè paruerit, faciemus contra ipsum pro posse nostro quicquid Romana Ecclesia vel ejus nuntius sive Legatus nobis mandaverit faciendum. Item stratas publicas per totum nostrum episcopatum securas servabimus & faciemus inviolabiliter observari. Item pedagia seu guidagia vel exactiones aliquas à transseuntibus per stratas episcopatus nostri vel etiam per aquas nullatenus accipiemus vel accipi permittemus, nisi quæ vel quas antiqua Regum vel Imperatorum concessione consistit nos vel alios habere. Item Ecclesias omnes & domos religiosas in nostro episcopatu tam in villa Montispessulani quam extra in plenaria servabimus libertate, videlicet quòd ab eis exactiones aliquas seu tallias nullatenus exigemus, & defunctis earum rectoribus, ipsas vel domos earum nullo modo spoliabimus, nec administrationi earum seu custodiæ occasione alicujus consuetudinis vel aliqua alia, nisi fortè rogati ab Episcopo vel Capitulo, nos immiscebimus, sed omnia sine diminutione aliqua defunctorum successoribus reserventur, & electioni Episcopi vel alterius rectoris Ecclesiæ faciendæ per nos vel per quemcumque aliam personam nullatenus nos immiscebimus, nec aliquam violentiam faciemus vel impedimentum præstabitur quò minus electio canonicè ac liberè celebretur. Item pacem seu treguam, sicut nobis per Ecclesiam Romanam vel ejus Legatum seu nuntium injunctum fuerit, bona fide observabimus, & faciemus per nostrum episcopatum pro posse nostro in perpetuum observari. Item si Episcopus vel Capitulum Magalonense vel alia persona ecclesiastica aliquos hæreticos nobis in episcopatu nostro nominaverint vel credentes, vel per nos ipsos cognoscere poterimus aliquos hæresim prædicare vel facere

conventicula illicita, ipsos persequemur secundum legitimas sanctiones, & eorum bona omnia pro posse nostro infiscabimus. Item Iudæos ab omni administratione publica vel privata omnino removebimus, & nullo unquam tempore eosdem vel alios ad eandem administrationem vel aliam assumemus, nec eorum consilio contra Christianos utemur, nec in domibus suis Christianos vel Christianas ad servitium suum eos permittemus habere; & si contra hanc prohibitionem habuerint vel tenerint, tam Iudæorum quam Christianorum morantium cum eis bona omnia infiscabimus. Item Ecclesias incastellatas nostri episcopatus ad arbitrium diocesani nostri Episcopi vel aliorum Prælatorum ad quos pertinere noscuntur penitus diruemus, vel etiam reservabimus si quas duxerint reservandas; quas ipsi Episcopo vel aliis Prælati trademus, ut perpetuo possideantur ab eis. Item de nobis conquerentibus secundum tuum vel alterius Legati seu iudicis delegati seu ordinarij arbitrium justitiam faciemus. Item si quis de nostro episcopatu propter suos excessus excommunicatus fuerit, & communitus ab ecclesiastico iudice non satisfecerit infra mensem, ei centum solidos * Mulgoriensis auferemus, immo quolibet mense in quo excommunicatus permanferit, ei summam auferemus præstatam; si verò solvendo non fuerit, eum sub banno ponemus. Hoc autem nos dicimus facturos, si ab ecclesiastico iudice certiorati fuerimus. Hæc omnia successores nostros singulis annis faciemus jurare. Si quis autem hæc jurare noluerit, ipsum tamquam hæreticum habebimus manifestum, nec ejus iudicium sive auctoritas vigorem in aliquo sortiatur. Et ego supra memoratus Milo Domini Papæ Notarius apostolice sedis Legatus auctoritate legationis qua fungor ad prædicta exequenda vobis prædictis Consulibus & successoribus vestris potestatem & auctoritatem concedo. Hæc omnia pro posse suo bona fide & sine aliquo malo ingenio corporaliter juraverunt se observaturos B. Capur de bove, Deodatus de Rocennaco, P. de Bisanchis, Regordus, P. Belliani, & G. de Planterio Consules. Et hoc idem simpliciter juravit se tenere pro posse suo, pro seipso, I. Luciani Montispeffulani Bajulus. Actum est hoc in Ecclesia sanctæ crucis in præsentia Domini Vvilelmi Magalonenfis Episcopi, B. Præpositi, B. de Mefca Sacristæ, P. de Agrifolio, P. de Lumello, I. de Montelauro Archidiaconi, B. de Maurino sacerdotis, Michaëlis de Sauzeto Diaconi, Berengarij Lamberti, I. de Latis, P. de Montelauro Causidicorum, & Vigenis Laurentij Notarij publici, qui rogatus hæc scripsit.

CAP. X. **I**N nomine Domini nostri Iesu Christi. Anno ejusdem incarnationis MCCIX. III. Kal. Augusti, anno pontificatus Domini Innocentij Papæ III. duodecimo. Nos Consules civitatis Arelatenfis juramus super sancta Dei evangelia manu tacta tibi magistro Miloni Domini Papæ Notario apostolice sedis Legato de mandato & auctoritate tua quod bona fide, sine omni malo ingenio, & sine fraude, consulimus & operam dabimus pro posse nostro quod Dominus R. Comes Tolosanus tam per se quam per heredes suos super iis pro quibus fuit excommunicatus, quæ videlicet ex-

Tom. II.

primuntur in forma secundum quam ipse antequam absolveretur juravit, pareat omnibus mandatis Ecclesiæ, & quod ea in perpetuum servet, ita ut si quod illorum non fecerit vel contraverit manifestè, nos ei nullum consilium vel auxilium seu obsequium per nos vel per homines sive amicos nostros aliquatenus impendemus; immo quousque plenè paruerit, faciemus contra ipsum pro posse nostro quicquid Romana Ecclesiæ vel ejus nuntius sive Legatus nobis mandaverit faciendum. Item stratas publicas per totum nostrum episcopatum securas servabimus & faciemus inviolabiliter observari. Item pedagia seu guidagia vel exactiones aliquas à transeuntibus per stratas episcopatus nostri vel etiam per aquas nullatenus accipiemus vel accipi permittemus, nisi quæ vel quas antiqua Regum vel Imperatorum concessione nos vel alios habere constiterit. Item Ecclesias omnes & domos religiosas in nostro episcopatu tam in ciuitate Arelatenfi quam extrâ in plenaria servabimus libertate, videlicet quod ab eis exactiones aliquas seu talliis nullatenus exigemus, & defunctis earum rectoribus, ipsas vel domos earum nullo modo spoliabimus, nec administrationi earum seu custodiæ occasione alicujus consuetudinis vel aliqua alia, nisi fortè rogati ab Archiepiscopo vel Capitulo, nos immiscebimus, sed omnia sine diminutione aliqua defunctorum successoribus reserventur, & electioni Archiepiscopi vel alterius rectoris Ecclesiæ faciendæ per nos vel per quamcumque aliam personam nullatenus nos immiscebimus, nec aliquam violentiam faciemus vel impedimentum præstabis quò minus electio canonice ac libere celebretur. Item pacem seu treugam, sicut nobis per Ecclesiam Romanam vel ejus Legatum seu nuntium injunctum fuerit, bona fide observabimus & faciemus per nostrum episcopatum pro posse nostro in perpetuum observari. Item si Archiepiscopus vel Capitulum Arelatense vel alia persona ecclesiastica nobis aliquos hæreticos in episcopatu nostro nominaverint vel credentes, vel per nos ipsos cognoscere poterimus aliquos hæresim prædicare vel facere conventicula illicita, ipsos persequemur secundum legitimas sanctiones, & eorum bona omnia pro posse nostro infiscabimus. Item Iudæos ab omni administratione publica vel privata omnino removebimus, & nullo unquam tempore eosdem vel alios ad eandem administrationem vel aliam assumemus, nec eorum consilio contra Christianos utemur, nec in domibus suis Christianos vel Christianas ad servitium suum eos permittemus habere; & si contra hanc prohibitionem habuerint vel tenerint, tam Iudæorum quam Christianorum morantium cum eisdem bona omnia infiscabimus. Item Ecclesias incastellatas nostri episcopatus ad arbitrium diocesani nostri Archiepiscopi vel aliorum Prælatorum ad quos pertinere noscuntur penitus diruemus, vel etiam reservabimus si quas duxerint reservandas, quas ipsi Archiepiscopo vel aliis Prælati trademus, ut perpetuo possideantur ab eis. Item de nobis conquerentibus secundum tuum vel alterius Legati vel iudicis delegati seu ordinarij arbitrium justitiam faciemus. Item si quis de nostro episcopatu propter suos excessus excommunicatus fuerit, & communitus ab ecclesiastico iudice non satisfecerit infra mensem,

A a a ij

ei centum solidos Mulgor. auferemus, immo quolibet mense, ex quo excommunicatus permanferit, ei summam auferemus praefatam; si vero solvendo non fuerit, eum sub banno ponemus. Hoc autem nos dicimus facturos si ab ecclesiastico iudice certiorati fuerimus. Haec omnia singulis annis successores nostros faciemus jurare. Si quis autem haec jurare noluerit, ipsum tanquam haereticum habebimus manifestum, nec ejus iudicium sive auctoritas vigorem in aliquo sortiatur. Et ego supra memoratus Milo Domini Papae Notarius A. S. L. auctoritate legationis qua fungor ad praedicta exequenda vobis praedictis Consulibus & successoribus vestris potestatem & auctoritatem concedo. Haec omnia pro posse suo bona fide & sine aliquo malo ingenio corporaliter juraverunt se observaturos B. Roniarda, R. Petrus de super Rhodano, Cabritus, B. Ferreoli, R. de Farnaria, R. Garmerus, Consules. Et hoc idem juraverunt simpliciter se tenere pro posse suo civis Arelaten. infra scripti, scilicet Vgo de Atenis Cepo, P. de Leone, R. Berennus, B. Scopha, P. Bonus, D. de Nemauso, M. Gervasius, P. de Thoro, P. Raymundi, V. de Thoro. Actum est hoc in palatio Domini Archiepiscopi super portam sancti Stephani, in praesentia S. Praepositi Arelatenensis Ecclesiae, Ber. Sacrifae, Thedilij Canonici Ianuensis, & P. Fortis Notarii Arelatenensis, qui rogatus haec scripsit.

CAP. XI.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi. Anno ejusdem incarnationis M C C I X. IV. Non. Augusti anno pontificatus Domini Innocentij Papae III. duodecimo. Nos Consules & omnes homines Argentariae juramus super sancta Dei evangelia manutaeta vobis Burno Vivariensi Episcopo & G. Bodi ad hoc specialiter delegatis a Domino Milone Domini Papae Notario A. S. L. de mandato & auctoritate ipsius Legati quod bona fide, sine omni malo ingenio, & sine fraude, consulemus & operam dabimus pro posse nostro quod Dominus R. Comes Tolosanus tam per se quam per heredes suos super iis omnibus pro quibus fuit excommunicatus, quae videlicet exponuntur in forma secundum quam ipse antequam absolveretur juravit, pareat omnibus mandatis Ecclesiae, & quod ea in perpetuum servet, ita ut si quod illorum non fecerit vel contraverit manifeste, nos ei nullum consilium vel auxilium seu obsequium per nos vel per amicos nostros aliquatenus impendamus, immo quousque plenè paruerit, faciemus contra ipsum pro posse nostro quicquid Romana Ecclesia vel ejus nuntius sive Legatus nobis mandaverit faciendum. Item stratas publicas per totum Vivariensem episcopatum securas servabimus & faciemus inviolabiliter observari. Item Ecclesias omnes & domos religiosas in Vivariensi episcopatu tam in civitate Vivariensi quam extra in plenaria conservabimus libertate, videlicet quod ab eis exactiones aliquas seu tallias nullatenus exigemus, & defunctis earum rectoribus, ipsas vel domos earum nullo modo spoliabimus, nec administrationi earum seu custodiae occasione alicujus consuetudinis vel aliqua alia, nisi forte rogati ab Episcopo vel Capitulo, nos immiscebimus, sed omnia sine diminutione aliqua defunctorum successoribus referentur, & electioni Episcopi vel

alterius rectoris Ecclesiae faciendae per nos vel per quamcumque aliam personam nullatenus immiscebimus, nec aliquam violentiam faciemus vel impedimentum praestabimus quò minus electio canonice ac liberè celebretur. Item pacem seu treugam, sicut nobis per Ecclesiam Romanam vel ejus Legatum seu nuntium injunctum fuerit, bona fide observabimus, & faciemus per episcopatum Vivariensem pro posse nostro in perpetuum observari. Item si Episcopos vel Capitulum Vivariensem vel alia persona ecclesiastica nobis aliquos haereticos in episcopatu Vivariensi nominaverit vel credentes, vel per nosmetipsos cognoscere poterimus aliquos haereticos praedicare vel facere conventicula illicita, ipsos persequemur secundum legitimas sanctiones, & eorum bona omnia pro posse nostro infiscabimus. Item Indeos ab omni administratione publica vel privata omnino removebimus, & nullo unquam tempore eodem vel alios ad eandem administrationem vel aliam assumemus, nec eorum consilio contra Christianos utemur, nec in domibus suis Christianos vel Christianas ad servitium eorum permittemus habere; & si contra hanc prohibitionem habuerint vel tenerint, tam Indeorum quam Christianorum morantium cum eis bona omnia infiscabimus. Item Ecclesias incastellatas Vivariensis episcopatus ad arbitrium diocesani nostri Episcopi vel aliorum Praelatorum ad quos pertinere noscuntur penitus diruemus, vel etiam reservabimus si quas duxerint reservandas; quas ipsi Episcopo vel aliis Praelatis trademus, ut perpetuo possideantur ab eis. Item de nobis conquerentibus secundum arbitrium magistri Milonis Domini Papae Notarii A. S. L. vel tuum, Domine Vivariensis Episcopi, vel alterius Legati seu iudicis ordinarii vel delegati justitiam faciemus. Item si quis de Vivariensi episcopatu propter suos excessus excommunicatus fuerit, & communitus ab ecclesiastico iudice non satisfecerit infra mensem, ei centum solidos Podienfes auferemus; immo quolibet mense, in quo excommunicatus permanferit, ei summam auferemus praefatam; si vero solvendo non fuerit, eum sub banno ponemus. Hoc autem nos dicimus facturos si ab ecclesiastico iudice certiorati fuerimus. Haec omnia singulis annis successores nostros Consules faciemus jurare. Si quis autem haec jurare noluerit, eum tanquam haereticum habebimus manifestum, nec ejus iudicium sive auctoritas vigorem in aliquo sortiatur. Et nos B. Vivariensis Episcopus & G. Todi vobis ex parte Domini Legati supra dicti ad praedicta omnia exequenda auctoritatem & potestatem concedimus vobis praedictis Consulibus & toti populo Argentariae. Haec omnia pro posse nostro nos observaturos juramus in animam nostram & in animam totius populi ego Vv. Garns, R. Befceda, Ber. Roquerius, Argentariae Consules, P. Mazel, S. Mascals, R. Chairicus, Bern. Dalbiges, Ermengaus, R. de Ribeira, R. Salgues, Ber. de Fijac, Vv. Esteves, P. Faber, & totus populus Argentariae.

Nos Vgo & R. nepos ejus de Baucio promittimus vobis Domino Miloni Domini Papae Notario A. S. L. sub debito juramento quod vobis apud sanctum Aegidium praestitimus quod quam

citò per vos vel nuntium vestrum fuerimus requisiti, castrum de Alansone vobis vel cui manducaveritis assignari omni occasione postposita faciemus, & ex nunc idem castrum profitemur nos vestro nomine possidere. Volumus etiam ut idem castrum nostris custodiatur expensis.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi. Anno ejusdem incarnationis M C C I X. 11. Non. Septembris, anno pontificatus Domini Innocentij Papæ III. duodecimo. Ego G. de Fabrano Dei gratia Comes Fornalcaricensis juro super sancta Dei evangelia manu tacta tibi magistro Miloni Domini Papæ Notario A. S. L. quod stratas publicas per totum meum districtum securas servabo & faciam inviolabiliter observari. Item pedagia seu guidagia vel exactiones aliquas à transeuntibus per stratas mei districtus vel etiam per aquas nullatenus accipiam vel permittam accipi, nisi quæ vel quas antiqua Regum vel Imperatorum concessione me habere constiterit. Item Ecclesias omnes & domos religiosas in toto meo districtu in plenaria libertate servabo, videlicet quòd ab eis exactiones aliquas seu tallias nullatenus exigam vel exigi faciam, & defunctis earum rectoribus, ipsas vel domos earum minime spoliabo vel faciam spoliari, nec administrationi earum seu custodiæ occasione alicujus consuetudinis vel aliqua alia, nisi fortè rogatus ab Episcopo vel Capitulo, me immiscere præsumam, sed omnia sine diminutione aliqua defunctorum successoribus reserventur, nec electioni Episcopi vel alterius rectoris Ecclesiæ faciendæ per me vel per quancunque aliam personam me immiscebo, nec aliquam violentiam faciam vel impedimentum præstabo quò minus electio canonicè ac libere celebretur. Item pacem seu trequam, sicut mihi per Ecclesiam Romanam vel ejus Legatum seu nuntium injunctum fuerit, bona fide servabo & faciam per meum districtum pro posse meo inviolabiliter observari. Item si aliqua persona ecclesiastica in meo districtu aliquos hæreticos nominaverit vel credentes, vel per me ipsum cognoscere potero aliquos hæresim prædicare vel facere conventicula illicita, ipsos persequar secundùm legitimas sanctiones, & eorum bona omnia infiscabo. Item Judæos ab omni administratione publica vel privata penitus removebo, & nullo unquam tempore eosdem vel alios ad eandem administrationem assumam vel aliam, nec eorum consilio utat contra Christianos, nec in domibus suis Christianos vel Christianas ad servitium suum eos permittam habere, & si contra hanc prohibitionem habuerint vel tenerint, tam Judæorum quam Christianorum morantium cum eisdem bona omnia infiscabo. Item Ecclesias incastellatas mei districtus ad arbitrium diocesani Episcopi vel aliorum Prælatorum ad quos pertinere noscuntur penitus diruam, vel etiam reservabo si quas duxerint reservandas, quas ipsis Prælatibus tradam, ut perpetuò possideantur ab eis. Item de me conquerebantibus secundùm tum vel alterius Legati vel judicis delegati seu ordinarij arbitrium justitiam faciam. Item si quis de meo districtu propter suos excessus excommunicatus fuerit, & commonitus ab ecclesiastico judice non satisfecerit infra mensem, ei centum solidos monetæ cursil, auferam, inmo quo-

libet mense in quo excommunicatus permanserit, ei summam auferam prætaxatam; si verò solvendo non fuerit, cum ponam sub banno. Hæc autem me dico facturum si ab ecclesiastico judice fuero certioratus. Ut autem hæc omnia per me ac successores meos firmius observentur, hæc castra, videlicet castrum de Lursmarin, & Perosum, & Cesaristam, tibi duxi obliganda nomine Romanæ Ecclesiæ, & cuicumque & quando-cunque volueris assignabo corporaliter possidenda, meis custodienda expensis, nec ea per me vel alios auferam, & si ablata fuerint, bona fide recuperabo ea, & restituum custodibus qui per te vel Romanam Ecclesiam fuerint deputati. Cum Comite juraverunt Bertrandus de Vilamauri, Ricavus de Insula major, Raimaldus Dalsini, Vv. de Sabrano, Vv. Gaufridus de Avinione, Vv. Cucuton, Bertrandus de sancto Maximo, Guigo Roza, R. de Sabrano, Vv. Raimundi de Vacheriis, Bertrandus de Pertuso.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi. Anno ejusdem incarnationis M C C I X. 1 v. Idus Septembris, anno pontificatus Domini Innocentij Papæ III. duodecimo. Nos Consules & cives Cavellenses juramus super sancta Dei evangelia manu tacta tibi magistro Miloni Domini Papæ Notario A. S. L. de mandato & auctoritate tua quòd bona fide, sine omni malo ingenio, & sine fraude, consulemus & operam dabimus pro posse nostro quòd Dominus R. Comes Tolosanus &c. sicut in forma juramenti quod præstiterunt homines de Montepessulano plenius continetur.

DOMINO PAPA.

Sacratissimo Patri & Domino Innocentio Dei gratia summo Pontifici, frater Arnaldus dictus Abbas Cistercij, & Milo humilis servus ejus, tam debitum quam devotum voluntarie servitutis obsequium. Benedictus omnipotens Dominus, qui cum sit magnus in magnis, mirabilia gloriosius operatus in minimis, prosperum fecit verbum quod egressum est de ore vestro contra fidei subversores, qui peccatis exigentibus nimium pullularant in provincia Narbonensi. Ipso siquidem faciente dissipati sunt inimici ejus, & mox à facie ipsius fugerunt qui eum oderant & dissipaverant legem ejus. Advenientibus sanè illustri Duce Burgundie aliisque magnatibus cum tanta multitudine signatorum quanta inter Christianos non creditur aliquando convenisse, in eorum adventu usque adeo invalit tremor hypocritas ut quasi miraculosè fugerent ante faciem subsequen-tium, maxime post civitatis Biterrensis excidium & ruinam. Licet enim cives civitatis ejusdem per nos & suum Episcopum diligenter commoniti fuerint, eisdemque sub excommunicationis pena duxerimus injungendum ut vel hæreticos quos habebant cum rebus suis crucesignatis traderent, vel si hoc non possent, exirent de medio eorundem, alioquin sanguis eorum super capita sua esset, ipsi tamen nostris non acquieverunt monitis & mandatis, inmo super defendenda civitate contra signatos cum ipsis hæreticis juramento interposito convenerunt. Appropinquante igitur exercitu civitati, domini quorundam castrorum adjacentium malè sibi conscij, à facie

Epif. 108.
De victoria
habita contra
hæreticos.